

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20—61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Des. No. 890—1938. Trib. Cluj, Secția III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. Szeptember 2.
VIII. évfolyam, 235. szám.

Szombat

Nyilvánosságra hozták Németország megbékélési feltételeit

Lengyelország nem hajlandó megbízottat küldeni Berlinbe közvetlen tárgyalások céljából — London és a Vatikán mindennek ellenére tovább folytatják békefáradozásukat — Egyre teljesebbé válik Európa fegyveres felkészülődése — Anglia fegyverbe hívta összes tengerészeti — Olaszország a Duce béketervvel közölte is nagyjelentőségű hadi felkészülését — A világsajtó meg mindig nem adta fel a reményt a háborús viszály elkerülésére

A nemzetközi helyzet rendkívül feszültté vált, de még mindig remény van a békés kibontakozásra. Legalább is erre vallanak a beérkezett jelentések, amelyeket részletesen az alábbiakban közlünk olvasóinkkal:

ANGLIA FEGYVERBE HÍVTA ÖSSZES TENGERÉSZETI

(LONDON.) (Reuter.) A brit admirális tegnap rendeletet bocsájtott ki, amely fegyverbe hívta az összes tengerészeket. A felhívás közli, hogy ezt az intézkedést nem lehet általános mozgósításnak tekinteni, miután nem az. Pusztán a tengerészetre vonatkozik és nem a szárazföldi és léghaderőre is.

AZ OLASZ HADERŐ FEL-OSZTÁSA

(RÓMA.) (Stefani.) Mussolini miniszterelnök tegnap hadügyminiszteri minőségében rendeletet bocsájtott ki, amely

két csoportra osztja az olasz szárazföldi haderőt és pedig az első és a második hadsereg. Az első főparancsnoka Itália trónörököse, a piemonti herceg lesz, míg a másodiké Graziani marsall.

Az olasz lapok kiemelik, hogy ez az intézkedés pusztán védelmi jellegű. Ugyancsak az olasz sajtó írja, hogy minden védelmi intézkedés szükséges, mert a lengyel mozgósítás nagyon megnehezítette a kibontakozást. Ha ez a varsói intézkedés London és Páris beleegyezésével történt, úgy igen nagy felelősséget jelent a demokráciák vezetői számára, mert Itália kizárólag ezért volt kénytelen kivételes rendszabályokhoz nyulni.

LÁZAS DIPLOMÁCIAI TÁRGYALÁSOK

(LONDON.) (Reuter.) London, Páris, Berlin, Róma és Varsó ugyszólván szakadatlanul tárgyalnak, hogy megakadályozzák a háború kitörését. A brit sajtó közli, hogy

London minden megjegyzés nélkül közölte Varsóval Hitler kancellár javaslatát, mert nem kíván belekötni a kérdés rendezésébe, annak ellenére sem, hogy vállalja mindazt, amit Varsóval szemben eddig hangoztatott. Beleegyeznek tehát abba, hogy Lengyelország és a Harmadik Birodalom egymás között intézzék el a kérdést, de egyenrangú felekként.

A Times azt írja, hogy London és Berlin között összhang fejlődött ki abban az irányban, hogy a problémákat békésen intézzék el és ez megnyugtató a jövőre

nézve, annak ellenére, hogy Hitler fentartja követeléseit.

Ugyancsak Londonból közlik, hogy Chamberlain, Halifax, Cadogan, Butler és Hoare állandóan munkában vannak. A Foreign Officeban ismét valóságos követtáras volt. Ugyanakkor Párisból közli a Havas iroda, hogy Daladier kihallgatáson fogadta Lukaszewics lengyel követet, valamint Gammel tábornokot, akikkel fontos megbeszéléseket folytatott. Delután államtanács volt Lebrun államfő elnöke alatt. Berlinből közli a DNB, hogy ott Attolico olasz nagykövet kétszer is tárgyalta Henderson angol nagykövettel, ismertette a német követelés ügyében az olasz állásfoglalást. Végül a Vatikánvárosból közlik, hogy

XII. Pius pápa Öszentsége kihallgatáson fogadta Maglione bíboros államtitkár, aki ezt követően magához kérte a szentszéki angol,

francia, lengyel, német és olasz követeket és nekik jegyzéket nyújtott át, amelyben a Vatikán hangsúlyozta, hogy szót emel az általános béke érdekében, amelynek minden tekintetben igazságosnak kell lennie. A Vatikán kérte a nagyhatalmakat, hogy tegyenek meg mindent a háborús veszély megszüntetésére, mert a Vatikán még nem veszítette el hitét a békében.

Ugyancsak a Vatikánból közlik, hogy a Szentatya kihallgatáson fogadta Angelo Rotta budapesti pápai nunciust is. A késő éjjeli órákban jelentik Washingtonból, hogy

Lothian márki, az újonnan kinevezett washingtoni brit nagykövet kihallgatáson jelent meg Rooseveltnél elnök előtt és vele ismertette Nagybritannia álláspontját a kelet-európai problémákra vonatkozóan.

Németország visszautasítottának tekintett békés megoldásra adott javaslatát

(BERLIN.) (DNB.) A német kormány tegnap éjjel 11 órakor a következő hivatalos jelentést adta ki:

— Az angol királyi kormány aug. 28-án közölte, hogy hajlandó közvetíteni Varsó és Berlin között. Ugyanakkor nem hagyott kétséget az íránt, hogy az elintézés gyorsaságát mindenél fontosabbnak tartja. Németország hajlandó volt a közvetítést elfogadni és aug. 29-i jegyzékében hangsúlyozta, hogy bár kilátástalannak tartja a lengyel nagyzás leküzdését, mégis hajlandó aug. 30-án éjjelig várni egy lengyel megbízott Berlinbe érkezését. A megbízott jövele helyett egy semmitmondó és halogató angol jegyzék érkezett, holott Hitler kancellár megoldható feleleteket szabott meg a lengyel megbízott részére. Egy tegnap érkezett lengyel demars sem hagyott kétséget oly irányban, hogy a berlini lengyel követ nem kapott meghatalmazást a tárgyalásokra, ebből tehát a német kormány azt a következtetést vonta le, hogy

visszautasították békés megoldásra vonatkozó javaslatát.

miután két napig meg is várakoztatták. — A német kormány most köztesíti azokat a javaslatokat, amelyeket Henderson követ útján Londonba juttatott. A feltételek abból a szükség-szerűségből indultak ki, hogy a kérdést Danzigot és a kisebbséget illetően végérvényesen kell megoldani és ezért a következőképpen hangzottak:

1. Danzig azonnal visszacsatolandó

az anyaországhoz.

2. A korridor további sorsát népszavazás döntse el.

3. A népszavazás Olaszország, a szovjet, Franciaország és Anglia ellenőrzése alatt történjék meg.

4. A népszavazás alól vegyék ki Gdyniát és a szavazásmentes területet határozza meg egy német-lengyel vegyes bizottság.

5. A szavazás előkészítésére 12 hónapi időt adjanak.

6. Ez alatt az idő alatt nemzetközinek minősített vasutak biztosítsák a forgalmat a korridor területén.

7. Döntsen az egyszerű szótöbbség, azok részéről, akik 1918. január 1-én a területen éltek.

8. Szavazás után, ha az Németország javára dől el, építtessék egy autó- és vasúti utvonat egy kilométernyi szélességbe a lengyel határ és Gdynia között, amely Lengyelországhoz. Ha az ellenkezője történne, úgy épüljön egy autó- és vasúti utvonat a Reich és Danzig között ugyanolyan joggal.

9. A korridor tulajdonjogának eldölte után tétessék lehetővé a népkicserélés.

10. Gdynia és Danzig teljesen hasonló berendezést kapnak, amely nem lehet hadijellegű.

11. Mindkét kikötő csak kereskedelmi jellegű lehet.

12. Ha a felszíg színtén a szavazás alá kerülő területek közé fog tartozni és azért demilitarizálandó.

13. Miután úgy Németországnak,

mint Lengyelországnak vannak kisebbségi panaszai, vigyék azokat nemzetközi bizottság elé. Mindkét állam kötelezze magát a kölcsönös jóvátételre.

14. Hogy a kisebbségek bizonytalan helyzete megszűnjék, kötéssék kisebbségi egyezmény, amely széleskörű jogokat adjon az érintetteknek.

15. Németország és Lengyelország azonnal elrendelik a leszerelést.

16. A fentiek keresztülvitelére a módokat vegyes bizottság állapítsa meg.

Elmondottakból kitűnik, hogy a javaslat elfogadható volt. Miután erre a lojális, fair és teljesíthető ajánlatra semmitmondó felelet érkezett és a Führer, valamint a német kormány két napig hiába vártak, a német kormány kijelenti, hogy ajánlatát eldobtnak és visszautasítottak minősíti.

A SZOVJET RATIFIKÁLTA A NÉMET-OROSZ MEGNE-MTÁRADÁSI SZERZŐDÉST

(MOSZKVA.) (Tass.) A legfelsőbb szovjet tanács tegnap délelőtti ülésén Vorosziloff marsall indokolta az általános hadkötelezettségi rendelet kiadásának szükségességét, majd javaslatot tett a hadviselői korhatár kibővítésére. Delután került sor a német-orosz megállapodás ratifikálására. Erre az alkalomra megjelentek Moszkva összes követi a brit és francia nagykövetek kivételével. A ratifikálást, amely egyhangulag történt meg, Molotov nagy beszéde előzte meg. A külügyi népbiztos többek között a következőket mondotta:

— Angliának és Franciaországnak a tárgyalások folyamata alatt eszükbe sem jutott a béke biztosítása. Ők csak a maguk érdekeit akarták biztosítani a szovjet segítségével. Ezzel ellentétben a Harmadik Birodalom javaslata teljesen megfelelt az orosz elgondolásnak és a béke ügyét szolgálta. Eppen ezért a szerződés, amely az ellenségeskedést Berlin és Moszkva között kiküszöbölte, korszakalkotó, új lehetőséget nyit meg a két leghatalmasabb európai nemzet között.

Molotov beszéde után a hallgatóság nagy lelkesedéssel üdvözölte az elnökölő Sztalint és Molotovot. A legfelsőbb tanács pedig egyhanguan ratifikálta a szerződést. Ugyanakkor közlik, hogy Berlinben a német kormány is ratifikálta a szerződést.

LENGYEL TÁMADÁS A GLEIWITZI NÉMET RÁDIÓ-LEADÓ ÉS A HATÁROK ELLEN

(OPPELN.) (DNB) Tegnap este 9 órakor sikerült egy nagyobb csoport lengyelnek behatolni a gleiwitzi leadó helységeibe, ahol a rádió személyzetét leszerelve, felhívást intéztek a lengyel nemzethez és ezt a felhívást német nyelven is megismételték. A rendőrség kevéssel azután figyelmeztetésre megtisztította a leadó helységeit a támadóktól és ártalmatlanná tette őket.

Ugyancsak Oppelnből jelentik, hogy a gleiwitzi leadó megtámadása jeladás akart lenni a határokon meginduló támadásra. Ami részben meg is történt, mert kevéssel a felhívás után a lengyel határról

megindult a támadás Titschen és Hochlinden határmenti községek ellen. A német határvédelmi csapatok azonban visszaverték a támadókat, akik közül többeket elfogtak.

Későbbi jelentés szerint az elfogottak között állítólag a lengyel reguláris hadsereg katonáit is felismerték és így komoly gyanúk lehettek, hogy a támadást Varsóban készítették elő. A hírre a német kormány tagjai azonnal tanácskozára ültek össze. Ennek tudható be a visszautasításról szóló hivatalos közlemény is. A helyzet rendkívül feszült, mert nem lehet tudni, mit határoz a következő órákban a német hadvezetőség, illetve Hitler kancellár.

Varsóból fentiekre vonatkozólag még semminemű közlés nem érkezett.

AUSZTRÁLIA HÜSÉGES MARAD AZ ANYAORSZÁG- HOZ

(CANBERRA.) (Reuter.) Az ausztráliai kormányfő tegnap rádióbeszédet intézett az ország lakosságához, amelyben a következőket mondotta:

— Lehet, hogy a világ rövidesen újabb viadály színtere lesz. Mi ebben szintén részt fogunk venni, mert tudjuk, hogy Nagybritannia veresége a mi függetlenségünk megszűnését is jelentheti. Még van azonban remény arra, hogy a vérontást megakadályozzák, mert ezen hatalmas politikai tényezők és köztektintélynek örvendő egyéniségek fáradoznak. A magunk részéről is megteszünk mindent a békéért, de készülünk a háborúra is. Ezt minden állampolgárnak tudnia kell.

MIT IGÉRT BERLIN TÖRÖK- ORSZÁGNAK?

(ISZTAMBUL.) (Havas.) Von Papen, ankarai német követ tegnap kihallgatáson jelent meg Saracioglu külügyminiszter előtt és vele félórás megbeszélést folytatott. Mértékadó körök szerint van Papen a német kormány különböző előnyajánlatát nyújtotta át Saracioglu-nak arra az esetre, ha Törökország egy esetleges háborúban semleges marad. Az ajánlatok, ahogy mondják, gazdasági jellegűek, de bár Ankarára nézve nagyon kedvezőek, még sem valószínű, hogy a török kormány azokért mellőzné Londonnal és Párisal megkötött politikai, katonai és pénzügyi szerződéseit.

FÁRADOZÁSOK A BÉKE MEGMENTÉSÉÉRT

(BERLIN.) (Rador.) A Stefani értesítése szerint az angol kormány újabb jegyzékében a tárgyalások tovább folytatását kéri. Ellenőrizhetetlen hírek szerint a lengyel kormány egyik képviselője közelebből Berlinbe érkeznek. A Havas ügynökség véleménye az, hogy az a tény, miszerint London és Berlin között folytatódik a jegyzékváltás, remélni engedi, hogy a válság békés megoldása még lehetséges. A francia sajtó megállapítja, hogy Hitler legutóbbi jegyzéke nem utasítja vissza véglegesen a közvetlen német-lengyel tárgyalások elvét, noha olyan formában, amely talán nem egyezik meg teljesen az angol-francia diplomácia óhajtaival. Az angol diplomácia erőfeszítése lényegileg a békés szabályozást elősegítő technikai feltételek létrehozásán fáradozik. Londonban egyébként várják Hitler vezér újabb válaszáat. A Reuter megállapítja, hogy a német sajtó hangja az utóbbi időben Angliával szemben lényegesen enyhült. A német álláspont azonban változatlan és a Harmadik Birodalom készen áll minden eshetőségre, hogy katonai, politikai és gazdasági téren semmiféle meglepetés ne érhesse. A Daily Express híradása szerint Mussolininek állítólag kész terve van a jelenlegi válság megoldására. A terv a következő két pontból áll: 1. A danzigi kérdést el lehetne intézni népkicserélés útján. 2. Páneurópai értekezlet összehívása a versaillesi békeszerződés céljából. Ugyanakkor a lapok szerint az angol diplomácia semleges helyen megtartandó közvetlen német-lengyel tárgyalások létrehozásán fáradozik és a Dunaposta értesülése szerint Németország állítólag elvben hozzájárult a

közvetlen tárgyalások felvételéhez, amelyeknek színhelyéül Stockholmot szeretnék a két féllel elfogadtatni. Ugyancsak a Dunaposta jelenti Londonból, hogy a windsori herceg táviratban kérte az olasz királyt a „katasztrófa” elhárítására. Politikai körökben bizakodnak a Szentseki újabb béke-lépéseiben is. XII. Pius pápa a napokban fogadta a szentszéki olasz nagykövetet, aki közölte vele, hogy a német-orosz szerződés megkötése nincs semmiféle befolyással Olaszország egyházi és kommunistaellenes politikájának befolyására. A pápa bizalmát fejezte ki a nagykövet előtt Olaszország béketerákléseiben. A Times jó forrásból úgy értesül, hogy XII. Pius pápa hosszú táviratot küldött Roosevelt elnöknek, közölve, hogy támogatja béketerákléseit. Ugyancsak megírják

Lengyelország hajlíthatatlan

Ugyancsak Varsóból jelenti a Rador, hogy illetékes körökben csütörtökön este kijelentették, hogy Lengyelország továbbra is hajlandó tárgyalni a német kormánnyal az egyenlőség elve alapján. Küldöttséget azonban semmi körülmények között nem küld Berlinbe. Ugyanakkor az egész lengyel sajtó megerősíti Lengyelországnak azt a hajlíthatatlan akaratát, hogy mindenféle német területi követeléssel szemben adott esetben fegyveresen is szembeáll.

(VARSÓ.) (Patt.) Politikai körökben a meghatározottabban elutasítják a legújabb német jegyzékben lefektetett követeléseket. Hangsúlyozzák, hogy Németország most mutatta meg az igazi arcát. A lengyel kormány elhatározása szilárd a maga védő erejében és szembe fordul azokkal a most nyilvánosságra hozott német követelésekkel, amelyeket ezuttal már az egész világ is megismerhet.

LONDON ÁLLÁSPONTJA

(LONDON.) (Rador-Reuter.) Az utolsó 20 órában a helyzet általában nem javult. Ellenkezőleg, a feszültség növekedett és a kilátások igen süllyesek. Az angol és német kormányok közötti megbeszélések tekintetében nem mutatkozik előhaladás. Remélik azonban, hogy rövidesen érkezni fog a lengyel kormánytól olyan közlés, amely a Lengyelország és Németország közötti közvetlen tárgyalások lehetőségére vonatkoznék. Ez a lehetőség jelenti most talán az egyetlen békés kibontakozási lehetőséget. Angol körökben a német követelések nyilvánosságra hozatalához nem fűznek semmi kommentárt. Meg akarják várni, hogy Lengyelország alakítsa ki idevonatkozóan az álláspontját. A német közlés egyébként minden jel szerint hivatalos jellegűnek tekinthető.

RÖVID TÁVIRATI HIREK

(PRÁGA.) (Havas.) A cseh legionáriusok nemzeti szövetségét a protektor rendelkezésére feloszlatták és javait a Gestapo elkobozta.

(BERLIN.) A külügyminisztérium rendkívüli elfoglaltsága miatt tegnap a braziliai és argentinai nagykövetek nem tudták átadni megbízó leveleiket.

(PÁRIS.) Tegnap este Lebrun elnökletével államtanács volt, amelyen egy hangulag kimondották, hogy Franciaország változatlanul fenntartja Lengyelországgal szembeni kötelezettségeit.

(OSLO.) A dán, finn, norvég és svéd külügyminiszterek osloei értekezlete közleményt adott ki, amely szerint az európai helyzettel foglalkoztak, leszögezve, hogy egy európai háború esetén teljesen semlegesek maradnak, de a négy ország közötti gazdasági együttműködést fenntartják.

(BELGRÁD.) (Avala.) A Vreme azt írja, hogy Berlinnek Danzigot illetően igaza van. Jugoszlávia egyébként teljesen semleges marad.

(BERN.) (Rador.) Svájc az érdekelt államoknál háború esetén jegyzékben jelenti be semlegességét.

(BERLIN.) (Rador.) A lengyelek előkészületeket tesznek, hogy víz alá borítsák Delpomerániát szükség esetén. Ugyanakkor a szlovák és német határ menti helységek polgári lakosságát el távolítják. Varsói híradás szerint kü-

a lapok, hogy Hitler kancellár udvarias formában elhárította a belga és holland királyok közvetítését, utalva arra, hogy a helyzet jelenlegi kialakulásában nem hiszi, hogy igénybe vehetné a két uralkodó jó szolgálatait, mivel a maga részéről már lépéseket tett az igazságos elrendezés érdekében és jelenleg Anglia választ várja.

VARSÓ TILTAKOZÁSA

(VARSÓ.) (Rador.) A lengyelországi lapok kiáltványt intéztek a világsajtóhoz, amelyben tiltakozást jelentenek be a német propaganda ellen, hangsúlyozva, hogy a lengyelországi németiséget a Harmadik Birodalom szolgálatába akarja állítani, de az erős és független lengyel állam szembeáll a német törekvésekkel. A francia és angol nyelvű kiáltványt 37 ország 900 sajtószövetségéhez juttatták el.

lönben Németországban letartóztatták, majd szabadlábra helyezték a lengyel távirati irodai gazdáját, aki ezután elutazott Németországból.

(BERN.) (Dunaposta.) Olaszország biztosította Svájc semlegességét.

(TOKIÓ.) (Rador.) A Havas jelentése szerint 15 ezer főnyi szovjet-mongol haderő tört be Mandzsukuoba.

(MADRID.) (Havas.) Franco megalkotta nagyvezérkarát a katonai és polgári együttműködés biztosítására. A Spanyol sajtó egyébként váratlan fordulatot igen erőteljes demokráciaellenes hangot vett fel. Várható a gibraltári kérdés komoly formában való felfutése.

(RÓMA.) (Rador.) A minisztertanács rendkívül szigorú határozatokat hozott az áruszóra ellen és a szállítások mindenirányú csökkentésére.

(LONDON.) (Rador.) A nagyobb angol városok kórházaihoz vidékre szállítják a betegeteket. A tengerészeti mozgósítás mellett a közelebbi napokban a légi haderő önkéntes tartalékát is behívják.

(BUCURESTI.) Az Evenimentul berlini jelentése szerint egy esetleges háború esetén Hitler birodalmi vezér személyesen vezetné a hadműveleteket. Az ország kormányzását a miniszterelnácarra bízná, ő pedig elfoglalná helyét a vezérkar élén.

(PÁRIS.) (Dunaposta.) A lapok élesen támadják a Franciaországban élő német emigránsokat, akik csak az ország ártalmára vannak.

(BUCURESTI.) Az Evenimentul című lap közli varsói jelentés alapján, hogy a Gestapo emberei elfogták a danzigai központi állomás épületét.

VEDELMI ELŐKÉSZÜLETEK... (BERLIN.) (DNB.) A német Luthansa beszüntette összes külföldi járatait. (LONDON.) (Reuter.) A német állam polgárok szászámra hagyják el a szigetország területét. Tegnap elutazott Londonból az utolsó német laptudósító is.

(RIGA.) (Patt.) Az elmúlt nap folyamán 13 német kereskedelmi hajó futott be a rigai kikötőbe. A gőzösk kapitányai ugyanis szikratávirón át kaptak vállalatuk igazgatóságától erre rendeletet.

(LONDON.) (Reuter.) A brit postaügyi minisztérium hivatalosan közölte, hogy egyelőre beszünteti Németország és Anglia, valamint a dominiumok közötti telefon és kábelforgalmat.

(LONDON.) (Reuter.) A westminsteri apátság épületéből már elszállították a legértékesebb történelmi ereklyéket a biztosabb vidékre. Tegnap vitték el azt a régi trónszéket, amelyen a régi brit uralkodók ültek.

(MONTREAL.) (Press Association.) Bevezették a sajtó, film és rádiócenzurát.

(PÁRIS.) (Havas.) A legutóbbi behívásokkal a francia hadsereg létszáma elérte a másfélmilliót.

(OTTAVA.) (Press Association.) A nemzetvédelmi minisztérium felszólítására eddig 25.000 ember jelentkezett légi kiképzésre.

(BRÜSSEL.) (Havas.) A nemzetvédelmi minisztériumot felhatalmazták, osszon ki ingyen a szegénysorsú lakosokhoz 200 ezer gázlarcot vegyen és ság között.

(RÓMA.) (Stefani.) Az olasz nemzet-

védelmi minisztérium rendeletére Itália területét további intézkedésig egyetlen olasz állampolgár sem hagyhatja el.

(STOCKHOLM.) (DNB.) Gusztáv svéd király megszakitva nyári pihenőjét, visszatért a fővárosba, mert úgy véli, hogy rövid időn belül sor kerülhet a parlament összehívására. Esetében a svéd törvényhozás háza kivételes intézkedési joggal ruházta fel a kormányt és megteszi ünnepélyes semlegességi nyilatkozatát.

(KOPPENHÁGA.) (DNB.) A dán minisztertanács Stauning kormányfő elnöke mellett ülést tartott és megállapította, hogy nincs ok arra, hogy az ország függetlenségét veszélyben forgónak minősítsék.

(HELSINKI.) (Havas.) A finn pénzügyminisztérium javaslatot terjeszt az Oslo-államok kormányai elé oly irányban, hogy lépjenek ki a sterling-blokkból.

(TOKIÓ.) (Domei.) A japán kormány visszatartotta a hamburgi kikötőben a „Jasskunimara” gőzöst azzal, hogy vegye fedélzetére az Európából hazautazó japánokat.

(VARSÓ.) (Patt.) A lengyel főváros hangyabolyhoz hasonlít. Lázas gyorsasággal építik a földalatti gáz és bombabiztos fedezékeket. A gázlarcokat szétosztó üzletek előtt az emberek sorfalat állanak. A világítólámpákat mindentűt sötét üveggel látják el. A házak falain hazafias szövegű plakátok találhatók.

(RÓMA.) (Stefani.) Megkezdődött az 1903—1913-as korosztályok bevonulása. A fasiszta milícia 35 batalionja is fegyverben áll. A tengerészeti és a légi haderők létszáma már elérte a harci fokot.

(RÓMA.) (Stefani.) Az olasz kormány 50 százalékkal csökkentette a vasut és 33 százalékkal a hajózási forgalmat.

(PÁRIS.) (Havas.) Egymásután jelennek meg a francia szűkségrendeltek. Ezek szerint a katonaság teljesen birtokába veszi a vasutakat, melyek kénytelenek berendezésüket és személyzetüket rendelkezésre bocsájtani. Hasonlóképpen katonaság veszi át a rádióadókat is. Rendeletet adtak ki a kommunista párt működésének felülvizsgálására is. A cenzura a legszigorúbban működik.

(KOWNO.) (Havas.) A litván kormány elrendelte a lengyel-litván vámhatár megerősítését és a katonai támaszpontok kiépítését.

(RÓMA.) (Stefani.) Egy újabb rendelet a zárórát este 10 órában szabja meg.

(LONDON.) (Reuter.) Az angol fővárosban tegnap 120 újrendszertű ásgépet helyeztek üzembe, amelyek önműködően töltik meg a homokzsákokat. Megkezdtek a vérfagyasztást is. Naponta többszázan jelentkeznek abból a célból, hogy véruket fagyasztás céljaira a kormány rendelkezésére bocsássák. Ugyancsak tömegesen jelentkeznek éjjeli szolgálatra Anglia vakjai is, akiket különösen elsötétítéskor fognak alkalmazni.

— Gyászistentisztelet Aurel Vlaicu emlékére. Bukarestből jelenti a Rador: Aurel Vlaicu-nak, a neves román repülőnök halála 26-ik évfordulója alkalmából a Tárnava Mare egyesület buzgalmasára a fővárosban gyászistentisztelet volt, amikor is Moldovanu lelkeséggel, Vlaicu gyermekkori barátja méltatta meleg szavakkal a kiváló román repülő érdemeit. Utána Negrescu tábornok és D. Popovici beszéltek.

— CVETKOVICS BETEG. Belgrádból jelenti a Rador: Cvetkovics miniszterelnök könnyebben megbetegedett és néhány napig otthon kell tartózkodnia.

— REPÜLŐSZERENCSETLENSÉG NÉMETORSZÁGBAN. Berlinből jelentik: Egy postarepülőgép, amely a Berlin—London utvonalon teljesít szolgálatot, kevéssel Hannoverben történt felszállása után eddig ismeretlen okból kigyulladt és lezuhant. Hat személy a lángok között pusztult. A posta szállítások nagyrésze is elhamvadt.

Árgyalások a kisebbségi minisztérium vegyes bizottsága és a rom. kath. egyház között

(BUCURESTI.) 1939. szeptember elején ülnek össze a kisebbségi minisztérium helyiségében az Erdélyi Róm. Kath. Egyház vitás pereskedéseinek megvizsgálásával megbízott vegyes bizottság és az állam képviselői egy tranzakciós megoldás létrehozására. A bizottságban az állam képviselői dr. Lucean Borcea, a nagyszebeni és dr. I. Carol a brassói ügyvédi kamarák dékánjai lesznek. A római kath. egyház intézményei és a gyulafehérvári róm. kath. püspökség részéről dr. Dumković, a bukaresti katolikus érsekség vikáriusa és dr. Gyárfás Elemér ügyvéd, a Róm. Kath. Státus igazgató tanácsának elnöke kaptak megbízást a bizottságban való részvételre. A bizottság titkára dr. Jacob Lazar egyetemi tanár.

Titeanu alminiszter cikke egy francia lapban

(PARIS.) (Rador.) A Par Avion című ismert nevű francia folyóirat igen érdekes cikket közöl, amelynek szerzője Eugen Titeanu román propagandaügyi államtitkár. A cikk rámutat arra, hogy Románia területe milyen nagyfontosságú szerepet foglal el a kontinentális forgalom lebonyolításában. A cikk ezután Romániáról, „mint igazi vendéglátó országnak” és Romániáról, „mint a vadászat országáról” emlékeztet meg. A folyóirat cikke ezután felhívja a turistákat, hogy látogassák meg Romániát, amely „válságos turisztikai múzeum s ahol a legnagyobb vendégszeretettel látják őket. Ajánlja a látogatóknak, hogy tekintsék meg az itteni városoknak nyugodt életét, a Kárpátoknak természeti kincsekben gazdag vidékeit, a fürdő- és üdülőhelyeket, az egyéb természetű szépségeit és kolostorait, amelyek a legendákban és tradíciókban gazdag multnak hűséges bizonyosságai.

A nemzetnevelésügyi miniszter új rendeletét adott ki az elemi iskolai anszemélyzet beosztásáról

(BUCURESTI.) (Rador.) A romániai közoktatásügy tökéletes működése, a tanszemélyzet és az iskola közötti kapcsolat összhangjának fokozása érdekében is elhatározta, hogy ugyanazokat a rendelkezéseket fogantatja az elemi iskolai oktatás terén is, mint amelyek a középiskolai oktatás terén érvényben vannak a tanszemélyzet ki- rendelésével és áthelyezésével kapcsolatosan. A miniszteri határozat értelmében nem rendelhetők ki azok a tanítók, akiket ebben az évben helyeztek át egyik helyről a másikra és az egyik iskolához kinevezett tanító vagy tanár nem helyezhető át még ugyanabban a városban vagy községben sem másik iskolához. Hasonlóképpen nem rendelhetők ki más iskolákhoz azok a tanítók sem, akiknek kis gyermekeik vannak és minden egyes városban és községben a tanszemélyzet elosztásánál figyelembe kell venni a tanárok és tanítók családi és személyi körülményeit is, a kirendelésnél pedig figyelembe kell venni a tanító rangfokozatát is, amint azt egyébként az elemi iskolai oktatásról szóló törvény is előírja.

— Nagy tűz Szatmármegyében. Szatmárról jelentik: Avasujváros községben Crăciun Agneta 7 éves kisleány gyufával játszadozva tüzet okozott. Egy eldobott égő gyufaszálatól lángra lobbant az ut mentén egy szalmafedeli raktárban felhalmozott buza, s mielőtt segítség érkezett volna, a kezdetleges rakodóhelyen 41 avasujvárosi gazda egész évi termése elpusztult. A kár igen nagy.

Szeptember első napjaiban vizsgálja felül a város a Rapid autobuszait

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A polgármesteri hivatal szeptember 1, 2 és 4-ik napjain, azaz pénteken, szombaton és hétfőn tartja meg a Rapid Szindikátus kebelébe tartozó autóbuszok felülvizsgálatát közbiztonsági szempontokból. Amint értesülünk, a Rapid szindikátus a régi és elhasznált kocsikat fokozatosan mind új moderatípusú kocsikra cseréli ki. Jelenleg is néhány új kocsi van szerelés alatt, azonban a közbejött munkatorlódás késlelteti ezeket az új kocsiknál a karosszériák megépítését. Emiatt azok a kocsik, amelyeket a karosszéria építő gyárak elsején kellett volna leszállítsanak tulajdonosaiknak, csak néhány nappal később kerülhetnek ki a gyárakból.

A Rapid I. csoportjában, ha ezek az új kocsik elkészülnek, most már az összes kocsi át lesznek cserélve, míg a Rapid II. csoport szintén néhány teljesen új kocsi építését rendelte meg. Rövidesen ez a csoport is már az újabb modelű kocsikkal felfrissítve egész kocsiparkját ezekre a tetszetős kiállításra, mindkét oldalon a menetirányban két-két ülésel rendelkező és nagyobb karosszériájú kocsikra cseréli ki. Valószínű, hogy ezekkel a kocsik-átcserélésekkel most már a polgármesteri hivatal számára is megkönnyebbül a kocsik ellenőrzése, ugyanakkor pedig ezen a réven a forgalom is könnyebben lesz lebonyolítható. (p.)

Elkészült a kolozsvári kereskedelmi alkalmazottak egységes kollektív szerződés-tervezete

Mit tartalmaz a szerződés-tervezet, amely nagyban megjavítja az alkalmazottak szociális helyzetét

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A szamostományi magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak szakmai szervezete néhány héttel ezelőtt általános szervezési akciót kezdeményezett, amelynek keretében az alkalmazottak munkahelyzetét és szociális szükségletét igyekezett kollektív alapon megjavítani. A kitűzött munka nagy lépéssel haladt a megvalósulás felé. A szakmai szervezet vezetősége elsősorban a kereskedelmi alkalmazottak helyzetén kívánt segíteni, amikor szakmánként tartott értekezleteket. Meghallgatta az alkalmazottak sérelmeit, kívánságait és ennek alapján körvonalazta feladat körét, amelynek célja az alkalmazottak emberségesebb megélhetésének biztosítása és munkahelyzetük pontos megállapítása.

A szakmai csoportonként tartott értekezleteken kidolgozták az egységes munkaszerződés-tervezetet, amelyet a közeljövőben már érvényesíteni is akarnak a főnökökkel szemben. A husz pontból álló munkaszerződés-tervezet a következőket írja elő:

1. Az alkalmazottaknak joguk van cégenként bizalmiférfit választani, akik a vállalatnál örködnek a szerződés pontos betartásán és a főnök és az alkalmazott között esetleg felmerülő vitás kérdések kiegyenlítése érdekében közbenjárnak.
2. A cégek, ha munkaerőre van szüksége, csakis a szakmai szervezet közénjöttével szerződhetnek alkalmazottal. Ha azonban a szervezet megfelelő munkaerőről gondoskodni nem tud, úgy a cég szabadon választhatja meg alkalmazottját.
3. Az alkalmazottak munkaideje télen és nyáron egyaránt 8 óra. A munka idejét a főnök és alkalmazott közös megegyezéssel állapítják meg. Tulórázás 50 százalékkal magasabban díjazandó.
4. Minden alkalmazottnak, aki legalább egy évig egy vállalatnál szolgált, joga van pihenő szabadságra, a munka törvény vonatkozó rendelkezései alapján. A szabadságidő május 15-étől október 1-éig vehető igénybe, a főnök és alkalmazott kölcsönös megegyezése alapján. A betegszabadság nem tudható be a pihenő szabadság rovására.
5. Május 1-én hivatalos munkaszünet, amikor az összes üzletek zárni kötelesek.
6. A főnök tartozik emberségesen bánni alkalmazottjával. Ugyanúgy az alkalmazottnak is a legteljesebb tisztelettel kell viseltetnie főnökével, vagy feletteseivel szemben. Az alkalmazottak kötelesek céjük rendelkezésére bocsátani minden tudásukat és szakmai ismeretüket.
7. Az alkalmazott csak a munkakörébe eső munkát tartozik elvégezni.
8. A cég köteles megfelelő higiéniai

felszerelést bocsátani az alkalmazott rendelkezésére.

9. Az alkalmazottnak joguk van saját részükre céjüknél önköltségi áron árut beszerezni.

10. Tanulókat csak korlátozott számban lehet alkalmazni. Minden két segéd után lehet egy tanuló szerződteni, akiknek száma azonban ötnél nagyobb nem lehet. A tanuló felszabadulása után egy évig nem bocsátható el. Alkalmaztatás csak az üzlettel kapcsolatos munkákra terjedhet ki.

11. Huzamosabb betegség esetén az alkalmazottnak joga van három hónapig segélyre.

12. Minden más megállapodás, amely a főnök és az alkalmazott között jött létre és az alkalmazott számára hátrányos, jelen szerződés életbelépésével egyidejűleg hatályát veszti.

13. Cégváltozás, vagy az üzlet eladása esetén a szerződés az utódokra is kötelező érvényű.

14. Az alkalmazott legkisebb javadalmazása a szerződő felek által megállapított létminimum.

15. A női alkalmazottak egyenlő elbánásban részesülnek a férfakkal.

16. A tanulók fizetését kölcsönös megegyezéssel állapítják meg.

17. A munkaügyi vezérfelügyelőség által nyilvántartott hivatalos árindexhez igazodik az alkalmazottak fizetése.

18. Az alkalmazottak és a főnök között felmerülő vitás kérdésekben választott bíróság dönt, amelynek elnöke a munkaügyi vezérfelügyelő.

19. Jelen szerződés szeptember 15-én lép életbe egyévi időtartamra.

20. A szerződő felek egy hónappal a lejárat előtt felmondhatják az egyezséget. Ha azonban egyik részről sem mondanák fel, a szerződés automatikusan egyévvél meghosszabbodik.

A szerződésben megállapítandó fizetéseket hétfőn este tartandó értekezleten állapítják meg az erre a célra kiküldött 50 tagú bizottság, amely egyébként az egész szervezési akciót intézi. A bizottság a szeptember 7-én, csütörtökön este tartandó alkalmazotti közgyűlés elé terjeszti munkájának eredményét. A közgyűlés határozata alapján pedig szeptember 8-án emlékiratot terjesztenek a Kereskedő Tanács elé, amelyben előterjesztik kívánságukat a kollektív szerződés megkötésére.

— Új postai értékcikket hozott forgalomba a posta. A román posta vezérigazgatósága új postai értékcikket hozott forgalomba. A bélyegkönyvecskéket, amelyek 30—40 különféle bélyeget tartalmaznak és olcsóbb árúak, mint a bélyegokt-összértéke, 7 lejes postai levelezőlapokat fizetett, válasszal és 1 lej 50 banis áron különleges borítékot és levélpapírt a repülőpostai küldemények számára.

Kormányintézkedés az őszi termés betakarítására

(BUCURESTI.) (Rador.) Tekintettel az őszi termés betakarítására, ami a koncentrációk és hadgyakorlatok idején is szükségessé teszi bizonyos munkakerők rendelkezésre bocsátását, a szakemberek, szekerek, gépek és a rendelkezésre álló felszerelések a községekben és falvakban maradnak az 1916. évi rekvirálási törvény végrehajtási utasításának (kihirdetve 1922. július 31-én 3425 szám alatt) valamint az 1939. évi augusztus 8-iki 2376-os számú minisztertanácsi napló 1. szakaszának alapján, amelyet az 1939. évi aug. 10-iki 183-as számú hivatalos lap közöl. Ezt a rendelkezést az őszi teljes betakarítására alkalmazzák. Az intézkedés azonban a minisztertanácsi napló rendelkezései alapján csakis azokra a földművelőkre és eszközökre terjed ki, akik és amelyek voltak már koncentráción és hadgyakorlaton, de kiterjed azokra is, akik még nem voltak és akiknek eszközeit nem vették igénybe, amennyiben az illetők megfelelőképpen beigazolták, hogy nincs lehetőségük az őszi termés betakarítására, miután kizárólag saját erejükre vannak utalva.

Reuter jelenti:

(LONDON.) VI. György uralkodó és öcsé, a kenti herceg tegnap látogatást tettek a brit admirálisnál.

(ATHEN.) Metaxas görög miniszterelnök bejelentette, hogy feleszaltja a cserkészegységeket.

(BUDAPEST.) Gróf Teleki miniszterelnök lemondott a nemzetközi cserkész-szövetségben viselt tisztségéről és bejelentette, hogy Magyarország cserkészel kilépnek a nemzetközi cserkész-szövetségből.

(ANTWERPEN.) A bíróság elrendelte az antwerpeni zsidó szövetség irodájában a házkutatást. Az indoklás az volt, hogy említett helyen olyan működés folyt, amely ártott Hollandia, Belgium és Dánia külpolitikai célkitűzéseinek.

(BELFAST.) Északírországban tegnap több helyen heves angolellenes tüntetés zajlott le.

(JERUZSÁLEM.) Ismeretlen tettesek tegnap rálőttek egy angol járőrre és egy katonát súlyosan megsebesítettek. A merényleket nem sikerült kézrekeríteni.

(JERUZSÁLEM.) Az egyik zsinagógába bombát dobtak, amely egy embert megölt és 11-et súlyosan megsebesített.

(HAIFA.) Egy zsidó magángépocsíra rálőttek és egy utasát halálosan megsebesítették.

(MARSEILLE.) Egy katonai gép gyakorlatozás közben lezuhant. Pilotája és két bennülője szörnyen haltak.

(LA PAZ.) Gegman Busch elnök emlékére utóda La Pazban emlékszünetet állított fel.

(WASHINGTON.) A munkanélküliség küldöttsége kihallgatáson jelent meg a munkaügyi minisztériumban és követelte a segélyek felemelését.

(BELGRÁD.) Jugoszláviában teljes nyugalom. A vasárnapi magyar-jugoszláv atlétikai versenyeket is megtartják.

(STETTIN.) Tegnap 300 lengyelországi menekült érkezett Stettinbe.

(STOCKHOLM.) Egy hídépítésnél Hensslumban 40 ember a patakba esett, akik közül csak 7-et sikerült megmenteni.

(LONDON.) A font árfolyama a tegnapi átlátszó szilárdasággal ellentétben tegnap ismét lanyha volt.

— Eltemették a repülőszerecsétlenségnek áldozatul esett kapitányt. Bukarestből jelenti a Rador: A fővárosi Ghencea temetőben tegnap helyezték örök nyugalomra Valsciuc Vladimir repülőkapitányt, akit Medgyes mellett repülőszerecsétlenség ért. A temetésen többek között megjelent Paul Teodorescu tábornok légügyi és tengerészeti ügyi miniszter is.

— Felrobbant a villámcsapás miatt az aláaknázott híd. Liegeből jelenti a Rador: A villámcsapás az éjszaka belesapott a Liege mellett Val Benoitban egy fémhíd épült vasúti hídra. A villám ugyanakkor belesújtott abba a robbanó anyagba is, amelyet a nemzetközi feszültségre való tekintettel a híd aláaknázásánál helyeztek el. Franciaországban ugyanis sok helyen a hidakat és az utakat aláaknázták. Az aknák felrobbantak és a híd a levegőbe repült. A szerencsétlenségnek 7 halottja és számos sebesültje van.

P. E.
PAYENS

AZ ARANY URAI

(1.)

I.

Klinger közjegyző fogadószobája zsúfolásig megtelt a Seemann nemzetiség százhusz tagjával, akik szívdobogva, izgalommal lesték a közjegyző szavait.

— Uraim, — mondta a közjegyző és hangja minden igyekezete ellenére elárulta, hogy a kezében remegő végrendeletet nem minden izgalom nélkül olvasta fel az egybegyűlteknél. — Uraim, az örökösök Seemann Harry ur akaratához képest, Önök már a mai naptól kezdve jogos haszonélvezői 120 millió dollár kamatainak. Fogadják szerencsekívánataimat.

Izgatót morgás zúgott végig a hallgatóságon. Az örömteljes meglepetés eleinte nem talált szavakban kifejezhető gondolatokat, hiszen olyan váratlanul ért mindenkit a hallatlan szerencse, idő kellett hozzá, míg az első szédület kábultságából kibontakoznak a valóra válható remények, lehetőségek széles skálái és emberi szavakban öltözködnek.

Mindenki olyan hálát, jóindulatot érzett e pillanatban a közjegyző iránt, mintha neki köszönhetné a szédületes szerencsét. Ahogy az első csodálkozás izgalma lecsillapodott a szívekben, körülöftögték a közjegyzőt és kérdésekkel ostromolták, mint iskolás gyermekek a tanár urat.

A közjegyző száraz, csontos arca szokatlanul felmelegedett, amint élesen válaszolt a kérdésekre. A pénz csodálatos hatást gyakorol a legszárazabb szívekre is. Jólesik közelben lenni, érezni az uralkodói hatalom lehetését, belefürdeni a gazdagság atmoszférájába és közösséget fenntartani mindazokkal, akik pénzisten földi helytartói.

A zavaros összevisszaságot, kérdégetést, kiabálást hirtelen túlharsogta egy magas, erőteljes, piros-pozsgás arcú, erélyes egyéniségű, idősebb ur hangja:

— Rendre, rendre uraim és hölgyeim! Ugy látom, én vagyok a Seemann nemzetség szeniorja és koromat magillatott jogoknál fogva, engem illet a dolgok vezetése ezen ünnepélyes és nagyfontosságú családi értekezlet alkalmából. Hiszen körülbelül ugyanazt óhajtottuk tudni mindannyian és érdekünk feltétlenül közös. Kérem, hogy tiszteljének meg bizalmukkal. Így gyorsabban megtudhatunk mindent és a közjegyző ur idejét sem vesszük tulságosan hosszú ideig igénybe.

A közjegyző elégedetten dörzsölgette kezét:

— Oh, kérem, én ráérek! Készséggel állok rendelkezésükre.

— De nem külön, külön egyeseknek, hanem egyszerre mindnyájunknak, ha az uraknak és hölgyeknek nincs kifogásuk ellene.

— Nagyon helyes! Nagyon helyes, — zúgott a válasz minden oldalról.

Az emberek, ha tömegben vannak, megint gyermekeké válnak és szeretik a nevelői támaszt, vezetést. Nagyobb biztonságban érzik érdekeiket a közösségben, mint egyéni felelősségük tudatában.

— Miután eddigelé nem igen volt szerencsénk egymáshoz, — folytatta a Seemann nemzetség szeniora, engedjék meg, hogy mindenekelőtt bemutatkozzam. Nevem Seemann Leopold, biztosítási ügynök vagyok. Így. Most, hogy ezt a formaságot elvégeztük, nagyon kérem közjegyző urat, hogy mondjon el mindent, amit tud áldott emlékeztető rokonunkról és örökösünkről, Seemann Harry urról, aki oly szíves volt nagybecsű végrendeletében valamennyiünknek ilyen meghatározó nagylelkűséggel gondoskodni.

(Folytatása következik)

TESTEDZÉS

Hétfőn állítják össze a jugoszlávok ellen szereplő román válogatott csapatot

(BUKAREST.) A szeptember 10-én Belgrádban eldöntésre kerülő román-jugoszláv válogatott labdarugómérkőzésre a román labdarugószövetség minden előkészületet megtett. A szövetségi kapitány hétfőn este állítja össze csapatát a szombaton és vasárnap rendezendő probamérkőzések alapján. Szombaton a Rapid-Ripensia, vasárnap pedig a Venus-Ripensia

mérkőzés ad lehetőséget a szövetségi kapitánynak, hogy a három legjobb formában lévő csapatból kiválogassa a legmegfelelőbb játékosokat. Az a tény, hogy a szövetség három csapatot hívott meg a próbamérkőzésre, arra enged következtetni, hogy a jugoszlávok elleni román válogatott csapat a Venus, Rapid és a Ripensia játékosokból tevődik össze.



SPORTNÁL VAGY
MUNKÁNÁL IS
SZILÁRDAN ÁLL
A SZEMÜVEG!

Szemüvegeket orvosi előírás szerint készítünk.

Speciális ócelárak raktáron.
Prima a l p a c c a evőeszközök feltűnő olcsó áron!

Kun Máttyás Fia R. T.-nél
CLUJ, CALEA MARECHAL FOCH No. 2.

Dóra Sándor dr. Magyarország agyag-galamblovó bajnok. Siófokról jelentik: Tegnap bonyolították le Magyarország 1939. évi agyaggalamblovóbajnokságát. A versenyzők 200 galambra lőttek. Győzött és ezzel bajnok lett dr. Dóra Sándor 175 találattal.

Bíróküldés a román ligabajnokság vasárnap rajtjára. Bukarestből jelentik: A román labdarugószövetség bíróbizottsága tegnap esti ülésén a következő játékvezetőket küldte ki a ligabajnokság vasárnapi, első fordulójára: Dragos Vodă-NAC; Irimescu; Dacia Unirea-Sporting; Gheberkoff; ASC-Victoria CFR; Ghișescu; Tricolor CFVV-Muresul; Petrescu; Astra-Craiovan; Tănase; Gloria-Vulturii; Sebesan; Kintzi-CFR (T. Severin); Munteanu; Jiul-Mineral; Petric; CFR Piski-Electrica; Hoehn; Mica-Sparta (Medgyes); Husztig; Oltil-Victoria; Lungu; Monopol-Sodrony; Ipar; dr. Boldur; Barkochba-Olimpia; Tăutu; Crisana-Török; Stanciu; Cement-Universitatea; Sipoș.

Meddig terjed az emberi teljesítőképesség határa? Berlinből jelentik: Peltzer

dr., a németek egykor híres távfutója az „Idrottsbladet” hasábjain érdekes cikket írt az emberi teljesítőképességről. Peltzer dr. a futószámokban felállította azt a határt, amelyet egy atléta ideális felkészültséggel elérhet. Az emberi teljesítőképesség határát Peltzer dr. a következőképpen állapítja meg (zárjelben a jelenlegi világcsúcscsok): 400 m: 45.4 mp (46 mp); 500 m: 1 p 00.5 mp (1 p 01.5 mp); 800 m: 1 p 44.8 mp (1 p 46.6 mp); 1000 m: 2 p 19.6 mp (2 p 23.6 mp); 1500 m: 3 p 45 mp (3 p 47.8 mp); 1 mérföld: 4 p 01 mp (4 p 06.4 mp).

Marosújváron játszik vasárnap a KMSC A KMSC labdarugócsapata vasárnap Marosújvárra randul, ahol a jóképességi ASSU csapatával mérkőzik meg. A mérkőzésre nagyon felkészül a kolozsvári munkáscsapat és éppen ezért a vezetőség kéri az elsőcsapatbeli játékosokat, hogy a pénteki edzésen teljes számban jelenjenek meg. Az edzés után a csapat játékosai értekezletet tartottak, amelyen a marosújvári kirándulás részleteit beszélik meg.

Milyen óvintézkedéseket kell tennie a lakosságnak a légi támadás idején?

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Dr. Borne-misa Sebastian, Kolozsvár polgármestere, a városi légvédelmi bizottság elnöke 925—1939. szám alatt a következő hirdetményt bocsátotta ki:

— Mi, Kolozsvár törvényhatósági város légvédelmi bizottságának elnöke az összes városi polgárok tudomására hozzuk az alábbi utasításokat, amelyeket esetleges légi gáztámadás esetén az egyéni védelem érdekében fogantatítani kell.

MIT KELL ELŐKÉSZÍTENI?

A pincékben a bolthajtások megerősítésére megfelelő számú és egyenként minimálisan 12 centiméter átmérőjű oszlopokat, valamint néhány széles deszkát kell készenlétben tartani, továbbá kalapácsot, több harapófagót, egy fejszét, több vastag, erős szeget és egy fűrészt. A földbeomlás esetén történő mentés érdekében készenlétben kell tartani ásvakat, kapákat, vészipót és karókat. A nyílások betömésére minél vastagabb vásznat és több homokzsákot, továbbá orvosi kötszerládát, borszeszlámpát és por alakban megfelelő mennyiségű klórmenteszt. A világítást zseb-elemlámpák és tartalék elemek szolgáltatják. Tilos a petróleumlámpák használata, amelyek könnyen gyúlnak és így hamar tüzet okozhatnak. Ajánlatos józárható ládát elhelyezni a pincében megfelelő élelmiszer-készlettel, főleg a gyermekek részére és hermetikusan elzárható edényt az ivóvíz részére, ezenkívül székeket, vagy padokat.

MIT KELL TENNI RIADÓ ESETÉN?

A pincébe két bejáratot kell létesíteni, de legalább is közlekedő ajtókat szomszédos pincével. Az összes ablakokat, szellőztető nyílásokat be kell

tömni homokzsákokkal, vászonnal vagy trágyával. A legfontosabb, hogy a légitámadás közeledését jelző riadóra a lakosság ne veszítse el nyugalmát és hidegvérét. Tilos az utcákon tartózkodni. A kíváncsiság, az érdeklődő szemlélődés könnyen halállal járhat.

MIT KELL TENNI A BOMBÁK FELROBBANÁSA UTÁN?

A robbanó bombák ellen, illetve azok légnyomása és repeszdarabjai ellen a fenti módon berendezett pince teljes védelmet nyújt. A tűzgyújtó bombákra nem szabad vizet önteni, hanem azokat vagy homokkal, vagy földdel kell eloltani. A tűzgyújtó bombát lapáttal vagy edénnyel kell eltávolítani, hogy egy helyen égjen, olyan helyen, ahol nincs a közelben fa, vagy más gyúlékony anyag, például az udvar közepére, vagy a földbeásott gödörbe.

A mérges gázbombák elleni védekezés módja: Ha valamilyen átható szag érződik, nyugodtan valamelyik óvóhelyre kell vonulni. Nem kell szaladni, nem szabad mélyen lélegezni. A száj és az orr előtt nedves ruhadarabot kell tartani. Ha a külső ruházatot is érte a mérges gázbomba tartalma, úgy azt nem szabad letörölni kézzel. Ha az illető rosszul érezné magát, azonnal orvost kell hívni. Meg kell jelölni azokat a házakat, lakóhelyeket, amelyekben, vagy amelyek közelében ilyen mérges gázt tartalmazó bomba megfertőzött és ezekbe a helyiségekbe nem szabad addig belépni, amíg azokat ki nem szellőztették és nem fertőtlenítették.

A rendelet a lakosság nyomatékossá figyelmeztetése ajánlja az adott utasításokat.

Tátos nyerte Magyarország 200 méteres gyorsuszó bajnokságát. Budapestről jelentik: A nemzeti sportuszódában csütörtökön megismételték a 200 méteres gyorsuszó bajnokság döntőjét, amely a bajnokság során Tátos és Gróf között holtversennyel végződött. A megismételt versenyt, s ezzel a bajnokságot Tátos FTC nyerte 2 perc 19.4 mp-es idővel, 2. Gróf UTE 2 p 20.8 mp.

593.5 KILOMÉTER ÓRÁNKÉNT! Bonne villából jelentik: Cobb John, a híres autóversenyző hetek óta tartó kísérlet után szédületes autógyorsasági világcuccot futott Railton nevű gépjével az utahi sósó kiszáradt partján. Cobb ideje 593.5 kilométer órátlagban. A régi világcuccot az angol Eyston kapitány tartotta 575.32 kilométeres átlaggal.

Kitűnő formában vannak az amerikai uszók. Detroitból jelentik: A tegnapi megtartott uszóversenyen Kiefer a 100 méteres hátuszásban 1 p 06.6 mp-t uszott, 440 yardos gyorsuszásban pedig Flanagan 4 p 50.3 mp-el győzött.

Társaság

() Székely Alkalmazottak Társasága foglalkozik a székely lányok ingyenes elhelyezésével és egyben ellenőrző jogot gyakorol a munkaadók és a lányok viszonyára között. Kérjük az érdeklődőket, forduljanak bizalommal a társaság irodájához. Hivatalos órák minden este 7—9-ig és 1-e és 15-e előtt délután 5—8-ig. A vezetőség.

() A Munka és Jóakarat szervezet előadása. Vasárnap, szeptember 3-án délután 11 órakor a Davila Színház helyiségében a kolozsvári munkügyi felügyelőség és a kolozsvári munkakamara rendezésében előadás lesz, amikor is a munkás dalárdák és zenekarok fognak szerepelni. Az előadásra a bemenet díjtalan, és azon minden érdeklődőt szívesen látnak.

() Első szentmise a Szent Mihály templomban. Szeptember 3-án, vasárnap délután 10 órakor első szentmiséjét mutatja be az Urnak Csátary Miklós, most felszentelt fiatal pap. A szentbeszédet evangélium után Podor József, temesvári ifjúsági vezető mondja. Mise végén adja Csátary Miklós első papi áldását.

Rádió

SZEPTEMBER 2. Szombat.

Bucuresti. 7: Reggeli műsor, torna, rádió hírek, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsadók. 7.45: Műsor befejezése. 12: Lemezek, időjelzés, időjárásjelentés, kulturális és sport hírek, vízállásjelentés. 13.08: Déli zene, közben 13.45: és 14.10: Hírek. 15.10: Időszerről anyag. 17: Az ország őrsége szervezet órája. 18.15: A munka és öröm szervezet órája. 19.15: Operett részletek. 20.40: Dalok. 21.15: Német tánclemezek. 22: Hírek. 23.16: Könyvnyű zene.

Budapest I. 7.45: Torna, hanglemezek, éterend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 13.10: Beszékart zene. 13.40: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 17.20: Északi mesék felolvasása. 17.45: Hírek. 18.10: Felolvasás. 18.35: Hanglemezek. 19.05: Magyarország—Franciaország vízipólómérkőzés második félideje közvetítése. 19.35: Ének zongora kísérettel. 20: Felolvasás. 20.15: Hírek. 20.25: Cigányzene. 20.50: „Fűszer és csemegé”, színelőadás. 22.40: Hírek. 23: Zongora verseny. 24: Cigányzene. 1.05: Hírek.

— Gépjármű-tulajdonosok jelentkezése. A kolozsvári rendőrség közli: A VI. katonai körletparancsnokság 161127—1939. számú rendelete értelmében az összes gépkocsierővel vont járó művek tulajdonosainak a vonatkozó okmányokkal felszerelve jelentkezniük kell a kolozsvári központi rendőrség közlekedésügyi osztályán naponta 17 és 20 órák (délután 5 és 8 órák) között. A sorrend a következő: Augusztus 31-én 1—150 rendszámig, szeptember 1-én 151—300-ig, szeptember 4-én 301—450-ig, szeptember 5-én 451—600-ig, szeptember 6-án 601—800-ig, szeptember 7-én 801—1000-ig, szeptember 8-án 1001—1200-ig.

— Iskolai és óvodai beiratások. A Reg. Ferdinand-uti zsidó óvódába és elemi iskolába az 1939—40. tanévre a beiratások szeptember 1-től 7-ig bezárolag tartatnak, naponta d. e. 9—12-ig és d. u. 4—6-ig. Felkértenek az érdekeltek szülői, hogy gyermekeiket ezen a napokon feltétlenül irassák be, mert azontul nem áll módunkban sem az óvódába, sem az elemi iskolába senkit sem beírni. A tanév ünnepélyes megnyitása 10-én, vasárnap d. e. 11 órakor lesz. Igazgatóság.

Apróhirdetések

APRÓHÍRDETÉSI ÁRAINK: Szavanként 1 lej, vastagabb betűkkel 2 és 3 lej. Jelíges és cím nélküli hirdetések kezelési díja 5 lej. Legkisebb hirdetés ára 10 lej. Csak portóztott jelíges leveleket továbbítunk és csak válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Apróhirdetéseket csak a közlési díj előzetes lefizetése mellett veszünk fel. Hivatalos óra reggel 8-tól este 7-ig. Hirdetéseket aznap megjelensre csak délelőtt 10 óráig veszünk fel.

VILLANYONDOLÁS külföldi módszerrel és szerekkel. Csak párolva és nem kiszáritva. 14 perc alatt előállítva, a haj fényt és hullámot kap. Nyolc havi garancia. Már csak 150 lejtel. Reg. Ferdinand 30 Hölgyfodrászsalon. (2919)

ADÁS-VÉTEL

ARANYFOGAKAT, ékszereket, (akár tört állapotban), gyémánt és briliáns köveket állandóan veszünk. Casa Orologierilor, Cluj, Piața Mihai Viteazul 11. szám. (2684)

100—300-IG mérő mázsát keresek megvételre. Címeket a kiadóba „Mázsa” jelígre. (3326)

MAKULATURA, újságsomagoló papírt kapható 10kg-os tételekben a kiadóhivatalban.

ÖCSKARUHÁKAT, téli kabátokat, felmelt árban veszek, olcsón eladok. Str. Memorandului 4. Kapu alatt. (3186)

INGYEN nem, de hihetetlenül olcsón vásárolhat finom férfiruha és kabát szöveteket, készfelnéműt, kötöttárut, maradékokat Finkelsteinnél. Str. Stroescu 3. udvarban, Urania mozi háttárgyánál. (2678)

ÖCSKARUHÁKAT, téli kabátokat veszek, igen nagy választékban eladok. Grünfeld, Str. Reg. Maria 14. (3375)

ELADÓ férfiruha, férfi és női kabátok. Str. A. Muresan 43. (3461)

JÓKARBAN lévő kis íróasztal olcsón eladó. Ért.: Str. Dragalina 6 (a vendéglőben). (3549)

SÜRGŐSEN eladó „Indian” motorbicikli. Str. Cernăuți 28. (3487)

CSIKÓBUNDA jókarban eladó. Cal. Reg. Ferdinand 34. I. em. 11. (3520)

BUTORAKTÁRÉBÓL visszamaradt butort minden elfogadható árban kiárusítok. Cal. Victoriei 25. (3527)

MASSZIV íróasztal eladó. Sámson asztalos. Str. Clemenceau 2. (3528)

KERESEK antik asztalt székekkel, függönyrámat, ebédli szőnyeget. Cím a kiadóban. (3537)

ELADÓ boroshordók, P. M. Viteazul 24. sz. alatt. (3542)

GYALUPAD szerszámmal eladó. Str. Masiniștilor 42. (3543)

FAESZTERGAPAD lábajátásos olcsón eladó. Str. Paris 50. (3546)

OLCSÓN eladó 4 drb. 150—140 ablak, egy díofa irodai szekrény, régi ebédasztal és székek, szekrény, ág. Str. Gen. Poetas 11-a. udvarban. (3558)

JÓKARBAN lévő gyermekkosci eladó. Str. Fântânele 26. (3567)

MEGVÉTELRE kerestünk jó állapotban lévő dupla gyermekkosci. Löwy, Str. Stroescu 10. (3573)

MINDENFÉLE használt butor és ruháért, varrógépet legjobbat fizetek. Str. Dogarilor 3. Szabó. (3574)

MODERN sportkosci kerestetik. Ugyanott mély kosci eladó. Cím: Calea Moșilor 26. Kovács. (3576)

INGATLAN

HÁZ, mely áll 2 szoba, konyha, fűtőkamra, sütőkemence pince, gyümölcsös kertből 60 ezer lejért eladó. Colonia Dămbul Rotund 16. (3566)

VILLATELKEK Maiorescu ucca 32, 34, 36, 38, 40. szám alatt eladók. Ért.: Str. Reg. Maria 9. emeleti apartament 10. ügyvédi irodában 3—6-ig. (3572)

ELADÓ ház hely a Strada Romei 42. a. 23 m front, 333 méter összterület. Ügyvédi iroda, Cal. Victoriei 45. Telefon: 3296. (3482)

ÁLLÁST KERES

BÁRMILYENK elhelyezkedést keres (esetleg gyermek mellé) fiatal katolikus tanítónő. Cím a kiadóban. (3545)

EGY nő szabó előmunkás, munkát keres. Cím a kiadóban. (3550)

ÁLLANDÓ munkát keres fiatal fodrász segéd. Cím: P. M. Viteazul 24. bent az udvarban. (3541)

EGY nő szabó előmunkás, munkát keres. Cím a kiadóban. (3551)

NEMETAJKU urileány iskolabáráro gyermekhez ajánlkozik. Cím a kiadóban. (3583.)

ÁLLÁST KAPHAT

KERESÜNK október 1-re perfekt víz és villanyszerelő házimestert, lehetőleg román. Ajánlatok „Házmester” jelíge alatt a kiadóba. (3267)

ÜGYES kifizetőt azonnal felvesz BB-áruház, Cal. Reg. Ferdinand 20. (2676)

NÖTLEN bádogos, vagy csőszelő segédet azonnali belépésre keresek. Pataky Lőrinc, Câmpia Turzii jud. Turda. (V2673)

SZERÉNY megbízható, házimunkát is végző német leányt keresek azonnal hét éves gyermekem mellé. Str. Fântânele 53. (3344)

PERFEKT főző-mindenest keresek. Cal. Moșilor 57. (3464)

BEJÁRÓNÓT szorgalmast, ügyeset, tisztát felveszek. Str. A. Iancu 12. (3493)

BEJÁRÓNÓ kerestetik délelőtti órákra Str. Elisabeta 19. em. (3514)

JÓMEGJELENÉSÜ elárúsító kisasszony, ki már valamilyen üzletben volt, felvétetik. Szakmabeli előnyben. Bonboneria, Str. Reg. Maria 34. (3525)

ÜGYNÖK férfi, vagy nő felvétetik. Steiner festőde, Cal. Reg. Ferdinand 131. (3531)

KEZDŐ tisztviselőt, aki irodai munkára alkalmas és tanulólányokat felvesz „Texta” Cluj Str. Gen. Berthelot 23. (3548)

GÉPESZT keresek azonnali belépésre fűrészgári gyakorlattal. Ajánlatokat „Gépész” jelígre kiadóhivatal továbbít. (V3538)

KAZÁNFÜTŐT keresek azonnali belépésre. Ajánlatokat „Kazánfűtő” jelígre kiadóhivatal továbbít. (V3539)

BEJÁRÓNÓ felvétetik, jól tudjon mosni és vasalni. Cal. Moșilor 39. II. em. 20. (3554)

BEJÁRÓNÓT keresek. Str. Matei 5. I. em. 11. (3556)

KERESEK egy asztalossegédet azonnali munkára. Str. Gen. Poetas 11-a. (3559)

ÜGYES tanulólányt női szalonba felvétetik. Str. Masaryk 7. (3562)

EGY kis kifizetőt felvesz a posta melletti tőzsde. (2638)

MASAMÓDLEÁNYOKAT és ügyes kifizetőt felveszek. Apart. kalapszalon, Str. Memorandului 2. (3563)

TANULÓLEÁNY felvétetik. Urania áru ház. (3579)

KENYÉRÜZLETBE elárúsítónő garanciával azonnal felvétetik. Str. Matei. Böszörményi fodrászsal szemben. (3580)

KÜLÖNFÉLEK

ELVESZETT Nussbacher Lya névre szóló személyazonossági, állampolgársági, születési bizonyítvány és mások. Megtalálóját jutalomban részesül. Cal. Traian 24. Ap 4. (3418)

CFR Mandat de transport birtokosai előnyös feltételek mellett szerezhetik befájukat Lázár fatermelő cégnél. Str. Gh. Barițiu 28-a. Rodna Vecse állomásról. (2641)

HÖLGYEK figyelmébe. Megérkezett szalonomba a mai nappal a legmodernebb tartósondoláló gőzgépem, amellyel 8 havi garancia mellett a legjobb munkát biztosíthatom. Papp hölgyfodrász, Cal. Reg. Ferdinand 37. Uránia mellett. (2672)

CSAKIS intelligens csinos fiatal urihölgyet keres háziaszonyt helyettesíteni magányos ur vidékre. „Gyógyszerész” jelígre választ kiadóba. (V 3404)

MAGÁNNYOMOZÁSOKAT diszkréció mellett vállalkok. Gold. Címeket Str. Reg. Maria 20. sz. alatti „Universal” irodába kérek. Telefon: 3218. (3419)

KITÜNŐ házikoszt kapható. Cal. Reg. Ferdinand 12. (3477)

PÓLOSKÁT, molyt, svábbogarát, egeret patkányt, stb. garanciával irt teljes szagtalanítással „Polynea” laboratórium Paragáz osztálya. Strada Consiliul Național 3. (Főpostánál) Telefon: 3475. (3518)

JÖN az ősz, 7777, Özvegy, Ila jelíges levelek vannak a kiadóban. (3519)

IRIS—Marinescu autóbuzsban maradt a tegnapi egy aktatáska, Csendr Jenő román kath. lelkész nevére szóló különböző hivatalos iratokkal. Kérem a megtalálót szíves kadjék az iratokat leadni a román kath. plebániára (P. Unirii 14.). (3521)

35 éves vagyok, háztartását vezetném irodai dolgaiban segédkeznék magányos magyar uriembernek, ki lelkiileg is megért, falura is. Leveleket a kiadóba kérek „Intelligens magyar leány” jelígre. (3536)

KÉT középiskolai leánykát teljes ellátásba felvesz uri család. Gondos szülői felügyelet, román-német társalgás, zongora használat. Cím a kiadóban. (3529)

OKTATÁS

ANGOL-FRANCIA órákat adok könnyű módszerrel. Str. Dubalarilor 13. ap. 1. Főposta mellett. (2666)

KÜLFÖLDI diplomás hegedűművész néhány tehetséges növendék tanítását vállalja, konzervatoristákkal correpetál. Megbeszélés szerint házhoz is megy. Str. Băsan 7. Colonia Fluturilor. (3458)

ZONGORA csoporttanítást is vállalkoz legújabb módszerrel, jutányos árban. Cal. Reg. Ferdinand 80. (3526)

KIADÓ LAKÁS

KÖZÉPISKOLÁBA járó leányokat teljes ellátásra fogad ref. lelkész. Jó gondozás, jó ellátás. Str. Decebal 35. (3088)

KIADÓ november 1-re 2 nagy parkettes szoba, irodánál, vagy szalonnal is megfelelő. Naționala, Str. Reg. Maria 6. (3266)

CSAKIS IRODÁNAK kiadó hatalmas, világos szoba és előszoba, telefonhasználat, esetleg komplett irodaberendezéssel, írógéppel. Főtértől második ház. Megkeresések „Első emelet” jelígre Rudolf Mosse, Cluj. (3397)

SZÉP terem és öt irodahelyiség azonnal kiadó a volt Munkás Otthonban, Str. Văii 7. sz. alatt. (2687)

KIADÓ új házban 2 szobás, komfortos és garzon lakások. Gólya áruház mellett. Str. O. Josif 6. (3373)

KIADÓK garageok, betonozott raktárak. Cal. Reg. Ferdinand 72. (3435)

SZÉP, különbejárati butorozott szoba kiadó. Str. Elisabeta 50. em. Megtekinthető délután 5-ig. (3455)

AZONNALRA kiadó központban 2 szobás hallos komfortos lakás. Cím a kiadóban. (3483)

ÜZLETHELYISÉG, Strada Regina Maria 43. azonnal kiadó. Értekezni a könyvkereskedésben. (3575)

VILLÁBAN, szép, nagy butorozott szoba különbejárattal és egy kis butorozott szoba kiadó. Str. Regală 24. (3553)

NÉGY iskolásleánynak teljes ellátást adok. Str. Brătianu 24. Apartament 5. (3552)

KISEBB szoba kiadó. Str. Calvin 7. 400 lej. (3557)

KIADÓ műhelynek, üzletnek igen alkalmas üzlethelyiségek vízkagylóval Urania mellett. Str. Dacia 4. (3564)

ELKÖLTÖZÉS miatt átadó azonnal 2 szobás, komfortos lakás. Cal. Reg. Ferdinand 37. II. 4. (3565)

KIADÓ C. M. Foch 153 sz. alatti telek 2 szoba, konyha, kert, gazdálkodásra, vagy ipari telepeknek alkalmas. Ért.: Str. Leg. Ardeleană 6. d. u. 3—4 óra között. (3522)

KIADÓ különbejárati szép uccai szoba üresen. Str. Gen. Berthelot 24. (3523)

KÉT különbejárati butorozott szoba azonnalra 600—900 lejért kiadó. Bonboneria, Str. Reg. Maria 34. (3524)

SZUTERINLAKÁS, megfelelő mellékkel lyiségekkel, butorozva, vagy butornélkül azonnal kiadó. Str. Garibaldi 4. (3532)

KÜLÖNBEJÁRATU tiszta butorozott szoba egy tisztviselő részére kiadó. Str. V. Goldis 20-a. (3533)

EGY külön és egy nem különbejárati butorozott szoba kiadó. Str. Iorga 2. I. 5. (3534)

VILLANEGYEDBEN modern, 2 szoba, konyha, fürdőszoba kiadó. Str. Budai Deleanu 6-b. (3535)

KÉT személyre lakás, ellátás kapható. Varrógép bérbeadó. Str. Vlaicu 6. ajtó 1. (3568)

SZOBÁ, konyha és külön egy szoba kiadó. Str. Neagră 19. (3571)

KIADÓ szoba, konyha, napos, azonnalra. Str. Lăilei 1. (3581)

BUTOROZOTT szoba azonnalra kiadó. Cal. Reg. Ferdinand 92. (3587)

LAKÁST KERES

3—4 szobás, komfortos lakást keresek a belvárosban szept. 15-re. Cím a kiadóban. (3453)

Mozi

THALIA MOZGÓ: Ma, szerdától szenzációs kettős műsor: I. Gibraltár. Viviane Romance és Erich von Stroheim világhírneve. Képek izgalmas harca a főközi-tenger kulcsának, Gibraltárnak hadititkaiért, egy szerelmi történet keretében. II. A heggek királya. John Wayne cow-boy premierslágerfilmje. Előadások: 3, 6 és fél 10 órakor.

CAPITOL MOZGÓ: Szenzációs nagy premier. Egy királynő naplója. Fősz.: Anna Neagle és Anton Walbrook. A film előtt: új szenzációs Paramount világhíradó.

SELECT MOZGÓ: Angyalok pokla. Izgalmas film, teljesen új tartalommal, mely a női pilóták küzdelmes életét mutatja be. Fősz.: Alice Fay, Constantine Bennett.

ROYAL MOZGÓ: Nagyszabású zenei filmesemény: Nagy keringő. Straus életének legbájosabb epizódjai elevenednek meg a régi császárvárosban. Fősz.: Luise Rainer, Fernand Grawey, Miliza Korjus. Előtte új híradó.

URANIA MOZGÓ: Rendkívüli dupla műsor: I. A társadalom büne. Danielle Darrieux, napjaink legünnepeltebb francia művésznőjének egyik remeke. Érdekes film egy mai diákleány küzdelmes életéről. II. A csavargók. Minden jelenetében mosolyra készteti ez a kedves vígjáték a nézőt, melynek főszerepét Paul Hörbiger alakítja.

RIO MOZGÓ: Ma 3, 6 és 9: Két világláger. I. Harc az aranyért. Filmdráma. Fősz.: George Brent, Olivia de Havilland, Claude Rains és Margaret Lindsay. II. A veszedelmes asszony. A legnagyobb sikert elért filmsláger. Tánc, zene. Fősz.: Bette Davis, Henry Fonda és Margaret Lindsay.

Bonyodalmas tulajdonjogi per indult meg a kolozsvári ügyészségen

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A kolozsvári ügyészséghez feljelentés érkezett Vasile Dogaru, a brassói Astra Romana vállalat könyvelője ellen. Az ügyészségi vizsgálat folyamán megállapítást nyert, hogy a kolozsvári agrárbizottságnak az 1925. évi április 27-én kelt 811. számú határozata értelmében dr. John Dogaru orvosfőhadnagy részére a Str. Dunare 31. szám alatt levő teleket osztották ki és ez a telek a kolozsvári telekkönyvben 12.200. helyrajzi szám alatt az orvosfőhadnagy nevében is szerepelt a birtoklapon. Az elmúlt év elején dr. John Dogaru, akit időközben szolgáltatásra Craiovába rendelték, a kolozsvári pénzügyigazgatóságnál ki is fizette a kisajátítási illetéket és teljesjogi tulajdonosa lett a teleknek. Az orvosfőhadnagy az elmúlt napokban Kolozsvárra jött, hogy eladja ingatlanát.

Nagy volt a meglepetése, amikor a tulajdonát képező telken csinos villaeépületet talált, amelyet — mint utólag megtudta — Schuster János vendéglős építtetett, aki igazolta azt is, hogy a kérdéses telket szabályszerűen adás-vételi szerződéssel Popteanu Petre katonai őrmestertől vásárolta.

Az orvosfőhadnagy feljelentésére megindult vizsgálat során később megállapítást nyert az is, hogy Petre Popteanu őrmester a kérdéses telket száz-ezer lejért vásárolta — volt fölöttesétől, Vasile Dogarutól, aki annak idején gazdasági főhadnagy volt ugyanannál az ezrednél, ahol az őrmester szolgált és megállapítást nyert volna az is, hogy az adásvételi szerződésre Vasile Dogaru, a jelenlegi brassói könyvelő hamisította volna rá dr. Dogaru John orvosfőhadnagy nevét, mint eladóját.

Tekintettel arra, hogy már ismételt előfordult, miszerint illetéktelen egyének adták el a mások jogos tulajdonát képező ingatlanokat — amint az a jelen esetben is megtörtént — a kolozsvári ügyészség hivatalos átiratot intézett a kolozsvári telekkönyvi hatóságokhoz, hogy a folyamatban levő vizsgálat befejezéséig függeszse fel a kérdéses telek tulajdonjogát, Petre Popteanu katonai altiszt, illetve Schuster János vendéglős nevére való bekebelezését és mindennemű tulajdonjogi átirást a vizsgálat befejezéséig tegyen szünetelőbe. A vizsgálat egyébként nagy erővel folyik a szokatlan telekvásárlás, illetve eladás ügyében.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.

Danzig önkéntes elhatározással csatlakozott a Harmadik Birodalomhoz

Förster államfő megszüntette a szabadváros eddigi alkotmányát — Hitler táviratilag tudomásul vette Danzig elhatározását — Német légítámadások Lengyelország ellen — Varsó Berlinre harítja a felelősséget az ellenségeskedések megkezdéséért — Berlin nagyjelentőségű katonai intézkedései — London és Páris még mindig reménykednek a békés kibontakozás lehetőségében a Duce támogatása mellett.

(BERLIN.) (Rador-DNB.) A német főváros lakossága az éjszakát nagyrészt ébren töltötte és hallgatta a Wilhelmstrassen felállított hangszórókat. Hitler éjjel után tanácskozára hívta egybe a titkos tanácsot, amelynek ülésén a tanácsagokon kívül Neurath, Göring, Göbbels, Hess, Ribbentrop és Frank miniszterek, illetve birodalmi vezetők is résztvettek. A birodalmi gyűlési képviselők nagyrésze a fővárosba érkezett, mert állítólag a birodalmi gyűlést mára összehívják. Más hírek szerint nincs szó az összehívásról, hanem írott utasításokat kaptak a Reichstag tagjai. A Führer állítólag ma déli 12 óra körül beszédet fog mondani a német néphez. Hitler egyébként az újabb eseményeket összefoglaló jegyzékét tegnap eljuttatta a francia, angol, olasz és japán nagykövetségekhez, valamint az amerikai és szovjet ügyvivőkhöz. Ebben összefoglalja Németország álláspontját az újabb eseményekkel kapcsolatosan.

HITLER KIÁLTVÁNYA

(BERLIN.) (Rador.) A Führer az éjszaka folyamán kiáltványt adott ki és ebben megállapítja, hogy Lengyelország magatartása miatt a viszály békés elintézése lehetetlenné vált. A lengyelországi németek üldözése és Lengyelország magatartása olyan jellegű volt, amelyet egy nagyhatalom nem viselhet el és ezért határozott úgy, hogy véget vet Lengyelország ténykedésének. Erőszakra, erőszakkal fog felelni és a német hadsereg erejére fog támaszkodni. Végül felszólítja a Harmadik Birodalom minden egyes katonáját és lakóját, hogy a nemzeti szocialista birodalom régi hagyományaihoz hűven teljesítsék adott esetben kötelességüket.

A DANZIGI HELYZET

(BERLIN.) (Rador.) A DNB jelentése szerint Danzigban csütörtökön délben megszünt minden vasúti összeköttetés Lengyelországgal, illetve Keletporoszországgal felé. Lengyel részről Danzig és Gdynia között is megszünt mindenemű összeköttetés, úgy, hogy Danzig a szárazföld felől teljesen bezárult. Danzigban a lengyel távirati iroda helyiségeit bezárták és a szabad várost tegnap az utolsó lengyel újságíró is elhagyta.

FÖRSTER INTÉZKEDÉSEI

(BERLIN.) (Rador.) Förster körzeti vezető, Danzig feje kiáltványt adott ki, amelyben bejelenti, hogy a szabad város önkéntes elhatározással csatlakozik a Harmadik Birodalomhoz. Ennek az intézkedésnek nyomán Förster táviratot intézett Hitler kancellárhoz, amelyben a következőket mondja: A szabad város eddigi alkotmányát megszüntetve, mind a szabad város államfeje a következőket határozta meg: 1. Danzig szabad város önkéntes elhatározással minden területével és minden lakosával csatlakozik szeptember elsejétől kezdve a német birodalomhoz. 2. Az alkotmány megszüntetése mellett mindaddig, amíg Danzignak a birodalomba való bekebelezése jogilag meg nem történik, az eddig fennálló törvények és rendelkezések érvényben maradnak, összhangban a német birodalmi törvényekkel. 3. Danzig lakosságának ezt az önkéntes elhatározását kérem tudomásul venni és birodalmi államfői jóváhagyással megerősíteni. Kérem egyben a Führer parancsait a további teendőkre nézve.

HITLER TÁVIRATI VÁLASZA

(BERLIN.) (Rador.) Hitler táviratilag válaszolt Försternek. Kijelentette, hogy elfogadja a szabad város önkén-

tes elhatározását és tudomásul veszi Danzignak a Harmadik Birodalomhoz való szabad elhatározásból történt csatlakozását. Megköszöni Försternek és Danzig népének hosszú éveken keresztül végzett lojális magatartását. Nagynémetország a legteljesebb örömmel fogadja Danzig csatlakozásának tényét, köszönetet mond Danzig közigazgatásának elvégzett munkájáért, egyben Förstert kinevezi a danzigi polgári közigazgatás vezetőjének, megbízva az ügyek további vitelével.

Berlin egyéb intézkedései

(BERLIN.) (Rador.) A német birodalomban nagy meglepéssel fogadták Danzig szabadvárosnak a Harmadik Birodalomba való önkéntes visszacsatlakozását. A jelentések szerint Danzig népe kitörő örömmel vette tudomásul ezt a tényt, amelynek gyakorlati keresztülvitele minden rendzavarás nélkül a legteljesebb csendben ment végbe. A házakra, még a lengyel házakra is kitűzték a horogkeresztes lobogókat.

Az éjszakai titkos tanács határozataiból kifolyólag fontos intézkedéseket léptettek életbe. Németország területén azonnali érvényességgel bezárták az összes iskolákat. A danzigi és a lengyel öböl közötti területet veszélyeztetett területnek minősítették, ahol semmiféle repülőgépek elhaladni nem szabad. A semleges országokhoz tartozó repülőgépek kötelesek az első felszólításnak eleget tenni, leszállani. Figyelmeztetésül a német légvédelmi őrök világító bombát lőnek az idegen repülőgép elé, amelynek erre a jelzésre azonnal engedelmeskednie kell. Ellenkező esetben saját felelősségére a legmesszebbmenő veszélynek teheti ki magát. Ugyanakkor kiáltványt adtak ki, amelyben felhívják az összes semleges állam polgárait, hogy a lengyel állam területén való tartózkodásuk veszéllyel járhat, miért is ezekről a területekről saját érdekében sürgősen távozzanak.

Tilos minden nem a német hadierő, vagy a birodalmi szolgálat kereteiben álló repülőgépek német területek, vagy a Keleti-tenger felett elszállaniok, mert ugyancsak a légvédelmi őrök tüzelésének és komoly életveszedelemnek teheti ki magukat. Berlin egyébként további katonai intézkedésekre készül.

A LENGYEL ÁLLÁSPONT

(VARSÓ.) (Patt.) A Patt ügynökség jelentése szerint Németország részéről kifejezett támadás történt ezekkel az intézkedésekkel Lengyelország ellen. Ennek csak újabb bizonyosága Hitler újabb kiáltványa, amely kifejezetten támadásra jogosítja fel a német haderőket Lengyelországgal szemben, amely megfelelő ellenintézkedésekkel fog erre válaszolni.

NÉMET LÉGÍTÁMADÁSOK LENGYELORSZÁG ELLEN

(BERLIN.) (Rador.) A lengyel távirati iroda, a Patt ügynökség varsói híradása szerint német részről tegnap már több helyen légítámadások történtek Lengyelország ellen. Így Puck helységeit bombázták a német repülők, de sikertelenül. Bombázták Gdynia repülőterét is, ahol három bomba a vízbe esett, de nem okozott jelentősebb károkat. Zukow helységeit ugyancsak bombázták a német repülők, de itt sem okoztak jelentősebb kárt. Támadás történt a Biala-Povlaszki repülőgépgyár ellen is. Ugyancsak repülőgéptámadás és bombázás történt Ciechanov és Alla városok ellen. Károkrol azonban nem érkezett jelentés. Ezek a tények a Németország részéről történő támadást bizonyítják és azt a tényt, hogy a támadások Németország részéről kezdődtek, tehát a felelősség emiatt teljes mértékben Berlinre hárul — mondja a Patt ügynökség közleménye.

mel fogadja Danzig csatlakozásának tényét, köszönetet mond Danzig közigazgatásának elvégzett munkájáért, egyben Förstert kinevezi a danzigi polgári közigazgatás vezetőjének, megbízva az ügyek további vitelével.

Varsó egyéb intézkedései

(VARSÓ.) (Rador.) Lengyel részről cáfolják azokat a híreket, hogy a lengyel-német határon határc incidensek fordultak volna elő. Ugyanakkor megállapítják, hogy Kattovitz környékén magyaránny csapatösszevonások történtek.

LENGYELORSZÁG NEM FOGADTA EL A NÉMET JEGYZÉKET

(BERLIN.) (Rador.) Német részről tegnap kérdést intéztek Lipsky berlini lengyel nagykövethoz, hogy tud-e arról, miszerint Lengyelország elküldi megbízottját Berlinbe tárgyalásokra. Lipsky kijelentette, hogy erről erről semmit sem tud. Egy óra múlva újból megjelent a külügyminisztériumban és kijelentette, hogy Lengyelország ilyen tárgyalásokra nem hajlandó és egyébként is elutasítja Németország javaslatait.

Németország részéről erre újabb jegyzéket akartak átnyújtani, de Lipsky kijelentette, hogy ezt a jegyzéket nem áll módjában átvenni és ezzel távozott.

Német részről kijelentették, hogy Lipsky magatartása a helyzetet csak még jobban kiélezte és ezek után aligha van remény arra, hogy Anglia

Franciaország, vagy Olaszország közvetítései az ellentétek békés kiegyenlítésére sikerrel járhatnak.

AZ ÚJABB LÉPÉSEK VISSZHANGJA

(LONDON.) (Rador.) Angol és francia körökben Németország újabb lépései meglepetésszerűen hatottak. Hivatalosan kijelentik, hogy várják az idevonatkozó pontos jelentéseket. Franciaország és Anglia kötelezettségeiket teljes mértékben fentartják Lengyelország iránt, bár Anglia már az utolsó pillanatban is megkísérli Franciaország és Olaszország közbenjárásával az ellentétek valamilyen békés uton való elsimítását. Ettől függetlenül Anglia széleskörű katonai intézkedéseket alkalmazott és a tengerészek mozgósítása mellett tartalékosainak egy részét is behívja. A helyzet most már kétségtelenül súlyosabbá vált és a legközelebbi órák fogják megmutatni, hogy van-e még remény a béke megmentésére, vagy sem.

RÖVID TÁVIRATI HIREK

(PRÁGA.) (Rador.) Szlovákia hírszerint bizonyos vámközösséget akar létesíteni a cseh-morva védnökségi területtel. Teszi ezt tekintettel arra, hogy áruterhelésének nagyrészt Szlovákiába irányítja és így a két ország közötti vámhatár felállítására reá nézve gazdaságilag hátrányos lehetne.

(PÁRIS.) (Havas.) A francia sajtó a helyzet rendkívüli kiélekedésének ellenére sem adta fel a reményt, hogy a Duce valami kivezető utat tud találni a rendkívül kiélekedett helyzetből.

(TOKIO.) (Rador.) A japán-mandzsú határon újabb súlyos természetű összecsapások történtek.

(TOKIO.) (Rador.) A Domei jelentése szerint Északmongólia, továbbá Kelet- és Felsőmongólia egyes részeiből egy új mongol birodalmat akarnak teremteni, amelynek élére Teh Wang herceg kerülne államfő gyanánt. Az új ország széleskörű önkormányzattal rendelkezve, csatlakoznék a kínai központi kormányhoz és megalakulását állítólag még ma kimondja. A hír még megerősítést igényel.

LEGÚJABB

(BERLIN.) A birodalmi gyűlést péntek délelőttre összehívták és ott maga a Führer jelentette be Danzig önkéntes csatlakozását, illetve Förster idevonatkozó bejelentését, amelyet hárszor egymás után felolvastak és hárszor olvasásban azonnal el is fogadták. Ugyanakkor utasították a belügyminisztert, hogy tegye meg a szükséges közigazgatási intézkedéseket Danzignak a Harmadik Birodalomba való tényleges bekebelezésére. Hitler

Halálra sebezte a 17 éves fiugyermek édesanyját, majd öngyilkosságot követte el

(CERNAUTI—CSERNOVIC.) Szokatlan körülmények között megrendítő családi dráma történt Bukovina fővárosában. Szó fia Duches 30 éves hotini asszony már 3 éve különváltan él férjétől, aki viszont Hotinban maradt két gyermekével, a 17 éves Móríczzal és leánykájával. A különváltan élő asszony egy év óta bizalmas bartságba került egy csernovici kereskedővel és az anyának ez az eljárása, érthetően bántotta volt férjét és annak gyermekeit. A tegnapi napon a fiugyermek újólag békíteni édesanyját és arra kérte, térjen vissza Hotinban élő férjéhez. Az asszony azonban kezen visszautasította a 17 éves fiu kérését, aki erre kijelentette, hogy visszatér Hotinban élő édesapjához. Arra kérte édesanyját, csomagolja össze részére ruhaneműit és adjon pénzt részére a vasúti utiköltség fedezésére. A ruhanemű összecsomagolása közben a 17 éves gyermek még egyszer kérlelni kezdte édes anyját, hogy térjen vissza a családi körbe, amikor pedig az hajthatatlan maradt, a fiugyermeket dühroham fogta el, előrántotta éles kését és azzal több mély életveszélyes szurást ejtett édesanyján.

A vér látására a gyermek meg jobban elvesztette önuralmát, a kezében lévő kessel felvégtá ütőerét és mellbeszurta magát.

Ugy az anyát, mint a fiut súlyos sérülésekkel, reménytelen állapotban szállították kórházba. A hatóságok a családi dráma ügyében bevezették a vizsgálatot.

— Eltemették Traian Balomiri szolgabíró. Tegnap helyezték örök nyugalomra nagyszámú résztvevő jelenlétében Traian Balomiri szolgabíró. Gyalu járás volt vezető tisztviselőjét. A temetésen megjelent a prefektúra tisztikarának az élén Manole Enescu prefektus, valamint a környező falvak kiküldöttéi, akik utolsó tisztelgésre vonultak fel a halott előtt. Pandrea és dr. Victor Pop lelkesek gyászszertartása után, a vármegyei tisztviselők nevében dr. Stoica Ioan, a jegyzők nevében Iosif Morcanu, Gyalujáras értelmiségének nevében Pasca lelkes mondottak beszédet, azután a koporsót a sirba bocsájtották és a szertartás véget ért.

— Verekedés a cigánytelepen. Tegnap a IV. kerületi rendőrségre előállították Sós Pétert, az Iris-telepi cigány negyed „vajdáját” és Téglás István cigányt. Téglás ugyanis szóváltás során egy lapáttal fejbeverte Sóst, aki aztán emiatt panaszt tett a rendőrségen. Itt kiderült, hogy a verekedést maga a „vajda” kezdeményezte és azért elsősorban is ő a felelős. Minthogy az Iris-telepi cigánynegyedben egy hónap alatt ez már a negyedik hasonló természetű verekedés, valószínűleg, hogy a rend fenntartására közvetlenül hivatott „vajdát” — hivatalosan kicserélik.

Nyomatott a MAYER könyvnyomda körforgóján.

SERV. CENZ. C. VI. A. — BUN DE IMPRIMAT